

ปาฐกถาพิเศษ

“บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์ในฐานะศูนย์รวมจิตใจของปวงประชาชนชาวไทย”

โดย พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรีและรัฐบุรุษ

จัดโดย มหาวิทยาลัยออสเตรเลียนตะวันตก

ณ นครเพิร์ธ

วันจันทร์ ที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๕

ท่านผู้มีเกียรติ

ท่านสุภาพสตรีและสุภาพบุรุษทั้งหลาย

ผมรู้สึกเป็นเกียรติที่ได้มาเยือนเมืองเพิร์ธ และมหาวิทยาลัยออสเตรเลียนตะวันตก ที่ตระการตาแห่งนี้ และจากการที่ได้เห็นและสัมผัสมหาวิทยาลัยแห่งนี้เป็นครั้งแรก ผมรู้สึกว่าสมควรยิ่งแล้วที่ท่านทั้งหลายจะรู้สึกภูมิใจกับเกียรติศัพธ์อันน่าชื่นชมว่ามหาวิทยาลัยออสเตรเลียนตะวันตกเป็นสถาบันชั้นนำ โดยเป็นสถาบันแห่งความชำนาญการและคลังข้อมูลด้านงานค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับเอเชียและอาเซียน ซึ่งเป็นเพื่อนบ้านทางตอนเหนือของท่าน

ส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของภารกิจของผมที่นี่ คือการนำความเสียใจอย่างสุดซึ้งจากประชาชนของเรา มิตรสหายของท่านในประเทศไทย มาสู่ประชาชนชาวออสเตรเลีย ไม่มีคำใดที่สามารถประณามหรือแสดงความโกรธที่พวกเราทั้งหมดรู้สึก ต่อการกระทำที่ชั่วร้ายและน่ารังเกียจของการก่อการร้ายที่บาปได้เพียงพอ ภายหลังจากการลอบวางระเบิดที่เป็นการกระทำอย่างซื่อเลว ประเทศไทยได้ประจักษ์ถึงความกล้าหาญของประเทศที่ยิ่งใหญ่ แม้ว่าจะถูกผลักดันลงสู่ห้วงลึกของความเจ็บปวดและความเศร้าโศก แต่กระนั้นออสเตรเลียก็ยังยืนหยัดอย่างที่เคยเป็นมาเสมอที่จะยื่นมือและสัมผัสโลกภายนอก

ประเทศไทยจะยืนเคียงข้างท่านในการต่อสู้กับความชั่วร้ายของการก่อการร้าย และให้คำมั่นสัญญาที่จะทำทุกสิ่งทุกอย่าง ที่สามารถจะทำได้เพื่อสนับสนุนออสเตรเลีย และมิตรของเราในอินโดนีเซีย ซึ่งตกเป็นเหยื่อของความโหดร้ายในครั้งนี้เช่นกัน ในการนำผู้กระทำผิดมาลงโทษให้ได้ เหตุการณ์ในบาห์ลีแสดงให้เห็นแล้วว่าไม่มีสถานที่ใดหรือใครในโลกที่ไร้พรมแดนแห่งนี้จะปลอดภัย จากภัยคุกคามของการก่อการร้าย มีเพียงความร่วมมือระหว่างประเทศอย่างใกล้ชิดเท่านั้น ดังที่ออสเตรเลียกำลังดำเนินการอยู่ในปัจจุบันกับอินโดนีเซีย ที่เราจะฝากความหวังในการปราบความเลวร้ายนี้ได้อย่างจริงจัง และดำเนินมาตรการป้องกันเพื่อมิให้มีเหตุการณ์เหล่านั้นเกิดขึ้นอีก

ท่านสุภาพสตรี และสุภาพบุรุษทั้งหลาย

เชื่อผมเถิดว่าออสเตรเลียเป็นประเทศที่อยู่ในอันดับต้น ๆ ของนโยบายการต่างประเทศของไทย ประเทศไทยเห็นคุณค่าของความร่วมมือของท่านกับอาเซียนและบทบาทที่สร้างสรรค์ของท่านในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ไทยและออสเตรเลียมีประวัติความร่วมมือระหว่างกันในการรักษาความมั่นคงของภูมิภาค

มาเป็นเวลายาวนาน โดยที่เด่นชัดที่สุดคงจะเป็นปฏิบัติการในกัมพูชาในต้นยุคศตวรรษที่ ๙๐ และเมื่อเร็ว ๆ นี้ ที่ติมอร์ตะวันออก ซึ่งไทยเข้าร่วมปฏิบัติการหลังจากได้รับการร้องขอจากอินโดนีเซีย ความสัมพันธ์ทวิภาคีระหว่างไทยกับออสเตรเลียเป็นความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกันมาตลอด และแน่นแฟ้นยิ่งขึ้นด้วยค่านิยมที่คล้ายคลึงกันของเราทั้งสอง ความร่วมมือทางเศรษฐกิจของเรากำลังเฟื่องฟูและจะผลิบานในรูปลักษณะของเขตการค้าเสรีระหว่างกัน นอกจากนี้จำนวนนักเรียนไทยที่เดินทางมาเรียนต่อในออสเตรเลียที่มีจำนวนทวีคูณขึ้น รวมทั้งการแลกเปลี่ยนวิชาการ และจำนวนนักวิจัยและผู้เชี่ยวชาญของออสเตรเลียที่ไปทำงานอยู่ในประเทศไทย สะท้อนถึงความสนใจของเราทั้งสองในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมและการเรียนรู้กันและกันให้มากยิ่งขึ้น

ท่านสุภาพสตรีและสุภาพบุรุษทั้งหลาย

เรื่องที่ผมได้เลือกมาพูดในโอกาสนี้เป็นเรื่องที่เปรียบเสมือนชีวิตจิตใจ ในการนี้ผมหวังที่จะให้ความกระจ่าง จากมุมมองของผมเองในเรื่องแนวทางในการพัฒนาของประเทศผม ทั้งในด้านสังคม การเมือง และเศรษฐกิจ ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช พระมหากษัตริย์อันเป็นที่รักยิ่งของปวงชนชาวไทย เรื่องเหล่านี้เป็นเพียงความคิดเห็นว่า เราในฐานะประเทศชาติได้ประสบความสำเร็จอย่างไร เราทำได้ดีเพียงใดในช่วงเวลาที่ผ่านมา และเรากำลังมุ่งไปทางใด ท่ามกลางความท้าทายของสิ่งแวดล้อมใหม่ของโลกที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน

ปี ค.ศ. ๑๙๙๗ จัดได้ว่าเป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญยิ่งสำหรับระบอบประชาธิปไตย และการพัฒนาในประเทศไทย เพราะเป็นช่วงเวลา เศรษฐกิจและสายใยทางสังคมของเราต้องเผชิญกับความเสียหายอย่างมหันต์จากวิกฤติการณ์ทางการเงิน ระบอบประชาธิปไตยของเรา ซึ่งได้ถูกเสริมสร้างให้แข็งแกร่งขึ้นตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ที่อิงประชาชนเป็นหลัก และได้มีการนำมาใช้ในปี ค.ศ. ๑๙๙๗ ด้วยนั้น ต้องทนต่อแรงและความปั่นป่วนดังกล่าว ซึ่งมีขีดความสามารถเพียงพอสำหรับการทำให้แตกสลายได้ แต่ก็เป็นที่พิสูจน์แล้วว่าสถาบันและคุณค่าของประชาธิปไตยอันได้มาด้วยความยากลำบากและได้รับการทะนุถนอมเป็นเวลายาวนานด้วยความระมัดระวัง ไม่เพียงแต่จะรอดพ้นจากวิกฤต แต่ได้หยั่งรากฝังลึกและมีความมั่นคงยิ่งขึ้น

ความยืดหยุ่นดังกล่าว ซึ่งถูกทดสอบและพิสูจน์ครั้งแล้วครั้งเล่า เป็นเรื่องที่ดีสำหรับการพัฒนาในอนาคตของระบบสังคม และเศรษฐกิจที่เปิดกว้างของเราอันได้รับการยกย่องอย่างกว้างขวาง

ในการถามชาวไทยที่คุณอาจได้พบ เขาจะตอบด้วยความมั่นใจว่า เขามีความเชื่อมั่นว่า สังคมที่มีความยืดหยุ่นของเรานั้นได้รับพลังและแรงต้านทานจากบทบาทที่ก่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของพระมหากษัตริย์ของเรา

ในการรักษาความเป็นเลิศของสถาบันพระมหากษัตริย์ไทยที่สืบทอดกันมา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็นผู้นำที่เต็มเปี่ยมไปด้วยพระมหากรุณาธิคุณมาโดยตลอด อีกทั้งยังคงทราบถึงความต้องการของประชาชน และทรงตระหนักถึงพระราชภารกิจในการนำพาประชาชนดังกล่าว ในการประกอบพระราชกรณียกิจนั้น ส่วนใหญ่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จะทรงมีรับสั่งเองโดยตรงและทรงเข้าไป

มีส่วนร่วมโดยตรงในกิจกรรมที่ได้มีการกำหนดขึ้นมาอย่างรอบคอบ เพื่อเสริมสร้างความกินดีอยู่ดีของประชาชนของพระองค์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนยากจนในชนบท

ในช่วงเวลาห้าสิบปีที่ทรงครองราชสมบัติ สถาบันพระมหากษัตริย์ยุคใหม่ได้พิสูจน์ให้ปวงชนชาวไทย เห็นถึงความมีแก่นสารและชีวิตจิตใจ สถาบันพระมหากษัตริย์ได้เป็นศูนย์รวมซึ่งนำประชาชนจากทุกชนชั้นและพื้นฐานอาชีพ รวมทั้งความคิดทางการเมืองที่แตกต่างกัน มารวมกันและให้พวกเขาตระหนักถึงความ เป็นไทยที่เป็นมรดกของทุกคน

พลังทางศีลธรรมที่มีศักยภาพขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวนี้เองได้ช่วยให้ประเทศชาติ หลุดพ้นจากความหายนะในหลายวาระ ใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาทได้เป็นพลังเสริมสร้างที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในยามที่ ประเทศประสบสภาวะวิกฤตของการเผชิญหน้าทางการเมือง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงโปรดเกล้า พระราชทานคำแนะนำซึ่งได้ผ่อนคลายความตึงเครียดและป้องกันการเสียเลือดเนื้อเพิ่มขึ้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าพระราชทานคำแนะนำที่มีคุณค่าเช่นกันในช่วงที่ประเทศไทย ต้องต่อสู้กับการแทรกซึม โดยทรงชี้แนะหนทางออกซึ่งมุ่งไปที่การลดความยากจนในชนบท และการก่อให้เกิด ความเชื่อมั่นในความพยายามสร้างสรรค์ของรัฐบาล พระราชภารกิจดังกล่าวของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ต่างถือเป็นก้าวที่สำคัญในวิวัฒนาการของประชาธิปไตย

ท่านสุภาพสตรีและสุภาพบุรุษทั้งหลาย

ในระยะเวลาสามทศวรรษที่ผ่านมา ประเทศไทยเป็นเพียงไม่กี่ประเทศที่มีความเจริญเติบโตทาง เศรษฐกิจ ในอัตราที่สูงที่สุดในโลก รายได้ต่อหัวได้ขึ้นมายุ่งที่ระดับเกือบ ๓,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐในปี ค.ศ. ๑๙๙๖ ซึ่งเป็นการก้าวกระโดดครั้งใหญ่จากระดับที่ไม่ถึง ๗๐๐ ดอลลาร์สหรัฐในปี ค.ศ. ๑๙๘๐ แต่แล้ว ในปี ค.ศ. ๑๙๙๗ วิกฤตการณ์ที่ร้ายแรงซึ่งไม่เคยคาดคิดและไม่เคยประสบมาก่อนก็ได้เกิดขึ้น ประเทศไทยเรา จมลงไปในช่วงข้ามคืน กลุ่มที่ได้รับผลกระทบมากที่สุด คือ กลุ่มที่ไม่มีทุนทรัพย์หรือไม่สามารถพึ่งพา การปกป้องทางสังคม กล่าวคือ กลุ่มคนว่างงาน คนยากจน ธุรกิจขนาดเล็ก และชานารายย่อย

นับตั้งแต่วิกฤตการณ์ครั้งนี้ บ่อยครั้งที่โลกาภิวัตน์ได้กลายเป็นแพะรับบาป สำหรับความเสียหายที่ เกิดขึ้น โลกาภิวัตน์ ในความคิดของผมนั้น อาจจะเป็นพลังขับเคลื่อนสำหรับสิ่งที่ดี และเหนือสิ่งอื่นใด เป็นความจริงแท้ที่ไม่สามารถขจัดให้หมดไปหรือหยุดยั้งได้ เราไม่มีทางเลือก นอกจากผสมผสานประเทศของเรา เข้าไปกับสิ่งแวดล้อมใหม่ของโลกนี้ ในการนี้ มีความจำเป็นที่เราจะต้องหาทางที่จะได้รับประโยชน์มากที่สุด จากโอกาสที่เกิดขึ้นและในขณะเดียวกันก็ปกป้องตัวเองให้พ้นจากผลที่พึงประสงค์ของโลกาภิวัตน์นี้

เมื่อมองย้อนไปถึงช่วงก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางการเงิน ในการเร่งรีบที่จะให้บรรลุถึงความเจริญเติบโต ทางเศรษฐกิจโดยรวม เราได้ให้ความสำคัญน้อยลงต่อองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาทาง เศรษฐกิจและสังคม กล่าวคือ การขจัดความยากจน ผมมีความเชื่อมั่นว่า ความยากจนเป็นต้นเหตุของ ปัญหาทั้งหลายที่ประเทศเรากำลังประสบอยู่ และได้ทุ่มเทส่วนใหญ่ของชีวิตราชการให้กับการแก้ไขปัญหา ความยากจน ทั้งนี้ ด้วยความเชื่อเป็นอย่างยิ่งว่าการกระทำดังกล่าวจะช่วยแก้ปัญหาแต่ละเรื่องและทุกเรื่อง แต่วิกฤตการณ์ครั้งนี้ทำให้ช่องว่างระหว่างคนจนและคนรวยขยายกว้างขึ้น ท่ามกลางความเสียหายที่เพิ่มขึ้น

และความอบอุ่นทางสังคมที่ขาดหายไป การเสาะหาที่ไม่หยุดยั้งซึ่งความมั่งคั่งทางวัตถุเหมือนจะกัดกร่อนความรักความเข้าใจและความห่วงใยซึ่งกันและกัน อันยังผลให้สายใยทางสังคม ความสัมพันธ์ในชุมชนและคุณค่าทางขนบธรรมเนียมประเพณี อ่อนกำลังลง

ท่านสุภาพสตรีและสุภาพบุรุษทั้งหลาย

มองจากแง่ที่ดี ผมเห็นด้วยเป็นอย่างยิ่งกับผู้ที่กล่าวว่า เราสามารถฟื้นจากวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๘๗ โดยคาดว่าเศรษฐกิจในปีนี้จะมีการเติบโตในระดับร้อยละ ๔-๕ แต่ก็เป็นที่แน่ชัดว่าจากการที่เราทุกคนต้องเสียสละส่วนตัวและได้รับผลกระทบจากความเสียหายทางสังคมอย่างมาก เราจึงจะต้องเรียนรู้จากบทเรียนที่เราได้รับจากประสบการณ์ที่ไม่รื่นรมย์ในครั้งนี้ว่าเราไม่สามารถจะดำเนินชีวิตตามวิถีทางหรือความเคยชินเดิม ๆ เสมือนกับว่าไม่มีอะไรเกิดขึ้นได้

การค้นหาค้นหาตนเองได้เกิดขึ้นอย่างกว้างขวางหลังจากวิกฤตการณ์ดังกล่าวควบคู่ไปกับการค้นหา “หนทางใหม่” เราได้พบแรงบันดาลใจในปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงสงเคราะห์จากงานที่ได้ทรงปฏิบัติมาตลอดพระชนม์ชีพและประสบการณ์ในด้านการพัฒนาสำหรับประเทศชาตินั้น “เศรษฐกิจพอเพียง” ถือเป็นก้าวไปข้างหน้าอย่างแจ่มชัด เป็นแนวทางการมองปัญหาเพื่อที่จะบรรลุถึงจุดหมายร่วมกันของการพัฒนาที่มั่นคง เป็นธรรมและเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืนเพื่อประชาชนทุกคนและทุกชุมชนในประเทศของเรา

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงเตือนพวกเราอยู่เสมอให้เราไม่ให้หลงทางหรือสับสน ไม่ให้ถูกล่อลวงด้วยความระยิบระยับน่าดึงดูดที่ฉาบฉวยของฉายาที่ไม่มีแก่นสาร เช่น การถูกสรรเสริญว่าเป็น “เสือเศรษฐกิจ” หรือ “ประเทศอุตสาหกรรมใหม่” ซึ่งปรากฏให้เห็นแล้วว่าแทบจะไม่มี ความหมายหรือแก่นสารเลย ในขณะที่ทั้งชาติกำลังประสบกับความทุกข์ยากที่เกิดขึ้นจากวิกฤตการณ์ดังกล่าว ปวงชนชาวไทยก็ได้รับพระราชทานกำลังใจจากข้อสั่งเกตของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในเรื่องการดำรงตน ในสถานการณ์วิกฤตเช่นนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานหลักการต่าง ๆ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของปรัชญาของพระองค์ ว่าด้วย “เศรษฐกิจพอเพียง”

แรงผลักดันของเศรษฐกิจพอเพียงนี้มี “ทางสายกลาง” เป็นหลักการสำคัญในการประพฤติปฏิบัติที่เหมาะสมโดยประชาชนในทุกระดับ ทางสายกลางนี้ หากได้ปฏิบัติในทุกระดับของปัจเจกชนครอบครัวและชุมชน ตลอดจนโดยรวมในแง่ของยุทธศาสตร์การพัฒนาในระดับชาติที่สมดุลแล้ว จะสามารถใช้เป็นฐานรากที่มั่นคงสำหรับทุกคนในการรับมือกับการแข่งขันและการท้าทายของโลกปัจจุบันได้โดยปราศจากความเกินพอ ความฟุ้งเฟ้อในสิ่งที่ฟุ้งเฟ้อ แต่อยู่อย่างพอมีพอกิน ความพอเพียงนี้คือ ความพอประมาณ ในกิจกรรมของมนุษย์ทั้งหลาย พอในความต้องการและยับยั้งความโลภให้อยู่ในขอบเขตของการสนับสนุนและพึ่งพาตนเอง พอมีพอกินในการดำรงชีพ หากคนเรามีความโลภน้อยลง คนเราก็จะไม่เบียดเบียนคนอื่น ในอันที่จะบรรลุถึงความต้องการ เมื่อเป็นเช่นนี้ก็สามารถลดความเสี่ยงของคนเราต่อความเกินเหตุและความเกินพอ ทั้งในการไฝหาความมั่งคั่งและความต้องการใช้จ่ายอย่างฟุ้งเฟ้อ ซึ่งเป็นคุณลักษณะของช่วงที่นำไปสู่วิกฤตการณ์

เศรษฐกิจพอเพียงนี้ไม่สนับสนุนหลักการปิดล้อมตนเอง แต่ตระหนักถึงกระบวนการที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ของการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันของโลกมากขึ้น แต่สิ่งที่เศรษฐกิจพอเพียงมุ่งหวังและเสริมสร้างคือ หนทางที่ราบรื่นและประสบความสำเร็จที่ดีกว่าในการผสมผสานเศรษฐกิจเข้ากับกระแสโลกาภิวัตน์ที่ไม่เลือกหน้าและปั่นป่วน “ความพอประมาณ” อาจจะเป็นหนทางที่ใบเรือแห่งความพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน สามารถถูกตัดทอนและปรับเพื่อป้องกันมิให้เรือล่มเนื่องจากการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันที่มากเกินไป พวกเราทั้งหลายได้ประจักษ์แล้วว่า การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันที่มากเกินไปทำให้เรามีความเสี่ยงสูงยิ่งต่ออำเอใจของเงินทุนระหว่างประเทศ ซึ่งในตัวของมันเองนั้นไม่ได้รับการป้องกันจากพฤติกรรมที่ทำตามกระแส

ความรู้เป็นองค์ประกอบของเศรษฐกิจพอเพียง พระมหากษัตริย์ในพระบรมราชจักรีวงศ์ของเราทุกพระองค์ได้ทรงให้ความสำคัญต่อการศึกษาจากโลกภายนอก เพื่อให้ประเทศชาติอยู่รอดและทันสมัย การแสวงหาความรู้ในปัจจุบัน ไม่เฉพาะแต่ศาสตร์และเทคโนโลยีแขนงต่าง ๆ เท่านั้น แต่รวมถึงประสบการณ์ในการพัฒนาและปฏิรูปของประเทศอื่น ๆ ด้วย ยังคงมีบทบาทสำคัญยิ่งในการพัฒนาศักยภาพและการกำหนดแนวทางการพัฒนาของประเทศเรา ในเรื่องนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขอให้มีความระมัดระวังในการนำความรู้ไปใช้ “ยิ่งไปกว่านั้น จะต้องมีความระมัดระวังเป็นอย่างมาก ในการนำทฤษฎีหรือวิธีการที่ยังไม่ได้รับการทดสอบไปใช้ในการวางแผนหรือปฏิบัติ” คำถามที่ผมเคยถามตัวเองอยู่บ่อย ๆ ในเรื่องนี้ แม้ว่า จะได้เปรียบในการมองย้อนหลังก็ตาม ก็คือ เรามีความคลางแคลงใจน้อยไปหรือไม่ และเราดำเนินการรวดเร็วเกินไปในการยอมรับพลังของตลาดจากภายนอก เราสามารถเลือกปฏิบัติและเลือกแนวทางที่เหมาะสมกว่านี้ ได้หรือไม่

เศรษฐกิจพอเพียงมุ่งเสริมสร้างการเอื้อประโยชน์และความกลมกลืนระหว่างมนุษย์และสภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ วิกฤติการณ์ในครั้งนี้ได้ทำให้เราประจักษ์ถึงพระราชกรณียกิจที่ได้ทรงปฏิบัติมาตลอดพระชนม์ชีพในด้านเกษตรกรรมและการอนุรักษ์ซึ่งกลายมาเป็นโครงการในพระราชดำริจำนวนมากมายเกษตรกรรม แหล่งรายได้หลักของประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ ซึ่งยังยากจนอยู่ สามารถเป็นกันชนป้องกันต่อความผันแปรภายนอก และแสดงให้เห็นถึงคุณค่าของการกลับไปสู่ความธรรมดาสามัญ เป็นเวลานานเกินไปแล้วที่ยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นถึงอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจได้นำไปสู่การสิ้นสลายไปอย่างรวดเร็วของสินทรัพย์ทางสิ่งแวดล้อมที่ได้ประเมินค่าไว้ต่ำกว่าค่าใช้จ่ายในการสร้างขึ้นมาทดแทน การอนุรักษ์เป็นองค์ประกอบสำคัญสำหรับการพัฒนาอย่างยั่งยืน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงสอนพวกเราด้วยการยกตัวอย่างอย่างจริงจัง ไม่ว่าจะเป็นโครงการในพระราชดำริที่จะรักษาแหล่งน้ำโดยการปลูกป่าทดแทน หรือการลดการทำลายป่า หรือการใช้ประโยชน์จากพลังธรรมชาติที่มีคุณภาพในการทำลายล้าง เช่น กระแสน้ำไหลบ่า ในการผลิตกระแสไฟฟ้าและการชลประทาน

เหนือสิ่งอื่นใดในฐานะที่เป็นปัจจัยที่ไม่เปลี่ยนแปลงในสมการทั้งหมด คือความจำเป็น “ที่จะต้องเสริมสร้างสายใยทางศีลธรรมของชาติ เพื่อว่าทุก ๆ คน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจ ยึดหลักการของความซื่อสัตย์สุจริตเป็นหลักการแรกและเหนืออื่นใด” เป็นความจริงที่ว่า บางครั้งผู้คนอาจจะเสียขวัญไปอย่างมาก หากพวกเขากลายเป็นยาจกไปในเวลาเพียงข้ามคืนด้วยความจำเป็น แต่ละคนอาจจะทำอะไรตามใจชอบและแทบจะไม่หวังใยต่อเพื่อนร่วมชาติเลย สายใยแห่งศีลธรรมหากถูกเสริมสร้าง

อย่างสม่ำเสมอ จะช่วยให้เกิดความสามารถในการยืดหยุ่นของประเทศและดูเหมือนจะเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด
หนึ่งเดียวที่ทำให้เราลอยลำและดึงเราให้พ้นจากวิกฤตการณ์ครั้งนี้

เศรษฐกิจพอเพียง ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีความเหมาะสมในแง่ของช่วงเวลาในการนำไปสู่เบื้องหน้า ปรัชญาดังกล่าวได้มอบความหวังแก่ประชาชนของพระองค์ ในยามที่มีความต้องการเป็นอย่างยิ่ง และได้รับการตอบรับอย่างดีจึงได้กลายเป็นรากฐานในการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๙ (พ.ศ.๒๕๔๕ - ๒๕๔๙) ซึ่งกำลังดำเนินอยู่ และนอกเหนือจากขอบเขตในประเทศ “เศรษฐกิจพอเพียง” ได้รับการชื่นชมโดยประชาคมระหว่างประเทศในการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการค้าและการพัฒนา (องค์การ) ครั้งที่ ๑๐ ในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ซึ่งได้ถวายสมัญญานามพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวให้ทรงเป็น “พระมหากษัตริย์นักพัฒนา”

ผมขออนุญาตกล่าวถึงการถวายราชสดุดีแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในถ้อยแถลงของที่ประชุม
องค์การครั้งที่ ๑๐ ซึ่งมีข้อความ ดังนี้

“ความยืดหยุ่นอันน่าชื่นชมที่สะท้อนให้เห็นถึงความเข้มแข็งของชาติไทย ความเข้มแข็งนี้เกิดขึ้นและ
ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องโดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช พระมหากษัตริย์อันเป็น
ศูนย์รวมดวงใจของชาวไทยทั้งชาติ ด้วยความเป็นประมุขที่เปี่ยมด้วยพระมหากรุณาธิคุณจึงทรงได้รับความรัก
และความจงรักภักดีอย่างยิ่งจากพสกนิกรชาวไทย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระราชทาน
แนวพระราชดำริเพื่อเป็นฐานรากของยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศ ปรัชญาของพระบาทสมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัวในเรื่อง “เศรษฐกิจพอเพียง” ขณะนี้สถิตยอยู่ในศูนย์กลางของแนวคิดด้านการพัฒนาของ
ประเทศไทย... ประสบการณ์ของประเทศไทยเป็นบทเรียนพื้นฐานสำหรับพวกเราทุกคน และชาติไทยก็เป็น
ประจักษ์พยานที่แสดงให้เห็นถึงพระปรีชาสามารถและพระมหากรุณาธิคุณอันล้นพ้นของพระบาทสมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัว”

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงดำเนินตามรอยพระยุคลบาทของพระบาทสมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัวในการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันใกล้ชิดกับพสกนิกรชาวไทย โดยปฏิบัติพระราชภารกิจในการ
บรรเทาทุกข์ยากของชาวบ้านในพื้นที่ที่ ประสบกับภัยธรรมชาติจากโครงการเล็ก ๆ ในช่วงปลายปี ค.ศ.๑๙๗๖
สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงทุ่มเทพระวรกายและทรัพย์สินส่วนพระองค์ในการส่งเสริม
หัตถกรรมท้องถิ่น พื้นฟูประเพณีศิลปะพื้นบ้าน และทรงชูชีวิตใหม่ให้กับมรดกไทยและการผลิตสินค้า
หัตถกรรมในเชิงพาณิชย์ ภายใต้มูลนิธิเพื่อการส่งเสริมการมีอาชีพเสริมและเทคนิคที่เกี่ยวข้อง (SUPPORT)
ได้มีการจัดตั้งศูนย์การฝึกอบรมขึ้นในบริเวณพระตำหนักเพื่อจัดให้มีการฝึกอบรมในเชิงทฤษฎีและปฏิบัติใน
การทำเครื่องเงินเครื่องถมเงินและทองคำ ตะกร้าไม้ไผ่หรือฝึกอบรมออกไปยังพื้นที่ต่าง ๆ ของประเทศ
โดยปรับให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ซึ่งทำให้ชาวบ้านผู้ยากจนในชนบทมีอาชีพเสริมที่สามารถ
ประกอบรายได้ที่บ้าน โดยใช้วัตถุดิบในพื้นที่ที่จัดหาได้ง่าย อันจะช่วยลดปัญหาการอพยพของผู้คนจากชนบท
เข้าสู่เมืองเพื่อหางานทำ สายใยแห่งความรักของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ต่อพสกนิกรของ
พระองค์ได้ให้ผลที่เป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง เนื่องจากยังผลประโยชน์ต่อประชาชนในชุมชนที่อยู่ห่างไกล
ทั่วราชอาณาจักร

ท่านสุภาพสตรีและสุภาพบุรุษทั้งหลาย

เท่าที่ผ่านมา และในความเห็นของผมนั้นก็ยังคงจะเป็นเช่นนี้ตลอดไป จุดหมายปลายทางของประเทศ
ไทยมีความเกี่ยวพันอย่างมั่นคงกับพระปรีชาสามารถและพลังรวมใจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ในช่วงระยะเวลาห้าสิบเจ็ดปีที่ได้ทรงครองราชสมบัติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงแสดงถึงความมีแก่น
สารและความมีชีวิตจิตใจของสถาบันสูงสุดของพวกเรา ทรงเป็นประทีปนำทางให้พวกเราผ่านการปรับเปลี่ยน
ที่ยากลำบากแต่แน่นอนไปได้ซึ่งทำให้ประเทศไทยมีความทันสมัยอย่างที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

ขอบคุณ
